

MODERN TRENDS IN TEACHING METHODS OF LANGUAGES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-44>

THE ROLE OF INTERACTIVE LANGUAGE PRACTICES IN MEDICAL COMMUNICATION IN FORMING THE SPEECH IMAGE OF MEDICAL STUDENTS

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МОВНИХ ПРАКТИК З МЕДИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЕВОГО ІМІДЖУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Bozhuk A. O.

*Candidate of Philological Sciences,
Teacher at the Department
of Language Studies
Bohomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Божук А. О.

*кандидат філологічних наук,
викладач кафедри мовної підготовки
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Незважаючи на висвітлення проблем іміджології у чималій кількості наукових і методичних праць, дотепер бракує теоретико-методологічних досліджень, присвячених аналізу підходів до визначення складників професійного іміджу майбутнього лікаря. Наразі здійснюються продуктивні спроби виправлення ситуації з боку гуманітарних кафедр медичних ЗВО України, що впроваджують як елективні, так і обов'язкові дисципліни, які мають на меті сприяння формуванню іміджу майбутніх медичних працівників, у тому числі через аспект культури мовлення. Втім, слушними видаються зауваги окремих дослідників стосовно того, що успішне формування професійномовленнєвої компетентності не може бути місією виключно мовта українознавчих кафедр медичних ЗВО, оскільки у професійній підготовці майбутніх лікарів розвиток мовленнєвої діяльності студентів мати на меті повинна будь-яка освітня дисципліна навчального плану з урахуванням її особливостей [1, с. 22–23]. У 2023 році з ініціативи науково-педагогічних працівників сектора української мови кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця (м. Київ) у зазначеному ЗВО було впроваджено елективну

дисципліну для студентів 2 курсу «Інтерактивні мовні практики з медичної комунікації», серед навчальних цілей якої є сприяння формуванню особистого мовленнєвого іміджу лікаря. Метою цієї розвідки є окреслення засад вказаної дисципліни, її потенційного впливу на формування професійно-комунікативного іміджу майбутніх фахівців медицини та її подальших перспектив.

При аналізі напрацювань комунікативних навичок майбутніх лікарів пропонується використання поняття професійно-комунікативного іміджу, під критеріями сформованості якого розуміється сукупність ознак, які «у загальному вигляді характеризують якості комунікативної особистості, знання мовної системи та вміння користуватися мовними засобами під час комунікативної взаємодії» [3, с. 80–81]. Варто відзначити, що паралельно до терміна «професійно-комунікативний імідж» може використовуватися поняття мовленнєвого або вербального іміджу. На думку авторів підручника «Ефективна комунікація в галузі охорони здоров'я» (2022), останній становить собою інформацію про інтелект людини, сформовану на основі сказаного нею, є складником індивідуального іміджу і ґрунтується на таких чинниках, як: темп, інтонація, гучність, ритм, тембр голосу, смисловий зміст мовлення [2, с. 126].

Ефективна дисципліна «Інтерактивні мовні практики з медичної комунікації», що вивчається студентами 2 курсу НМУ ім. О. О. Богомольця, містить широкий спектр питань, які під час практичних занять опрацьовують майбутні фахівці-медики: мовний аспект медичної комунікації, культура усного мовлення у сфері професійної діяльності лікаря, лексичні засоби оптимізації комунікативної діяльності тощо.

Окремо розглядається питання формування особистого мовленнєвого іміджу лікаря. Метою заняття з цієї теми є: формування розуміння сучасної української мови як засобу професійної комунікації; розвиток комунікативних компетенцій, спрямованих на формування мовної поведінки у ситуаціях професійного спілкування з пацієнтами і їхніми рідними та близькими, а також у медичному колективі; розвиток навичок використання словотвірних мовних засобів у процесі опрацювання комунікативної теми; засвоєння тактик формування професійного мовленнєвого іміджу лікаря; формування знань про інтерактивні технології навчання; надання студентам можливості моделювання комунікативних ситуацій безпосередньо на майбутньому робочому місці. Для самостійної підготовки до практичного заняття студенти отримують наступні питання, які виносяться на обговорення в аудиторії: у чому полягає культура мовлення медичного працівника і що сприяє її зростанню; завдяки чому формується мовленнєвий імідж

медичного працівника; яких норм і правил комунікації має дотримуватися медичний працівник та ін.

Під час заняття реалізуються різні технології опрацювання дискусійних питань та ситуативного моделювання, а також методи створення мовленнєвих ситуацій. Так, наприклад, може бути створена ситуація, наближена до ігрової, коли академічна група присутня під час прийому пацієнта лікарем; по завершенні прийому може відбуватися обговорення комунікації між лікарем і пацієнтом та особливостей мовленнєвого іміджу медичного працівника. У ситуації ролівої гри студенти можуть по черзі проводити збір анамнезу пацієнтів, або ж однокласників, що грають їхні ролі; у розмові «лікарі» демонструють вміння володіння певними мовними формулами для реалізації тих чи інших інтенцій (вітання, подяка, співчуття, прохання, відмова тощо), при цьому решта групи, ментор і викладач оцінюють продемонстровані мовцями здібності у форматі журі, після чого відбувається обговорення результатів.

Створення позитивного особистісного іміджу є актуальним для кожного спеціаліста, оскільки від цього значною мірою залежить також професійне зростання, і потребує активних зусиль людини. Робота над створенням і вдосконаленням власного іміджу починається з чіткого визначення мети: на цьому етапі моделюється бажаний результат запланованих змін – тобто власного «ідеального іміджу». Наступним етапом є планування, до завдань якого можуть входити в тому числі самоосвіта, засвоєння правил етикету тощо.

Майбутні носії фахової медичної мови через її використання дають решті членів суспільства можливість визначити їх як медичних працівників і відтак мають бути готовими до того, що на них покладатимуться певні очікування та сподівання, відповідні їхньому фаху, та володіти комунікативними здібностями на рівні, який дозволить засвідчити свою компетентність як перед суспільством загалом, так і перед окремими його представниками. У цьому аспекті слід пам'ятати, що формування позитивного іміджу передбачає, серед іншого, системну працю з засвоєння культури усного та письмового мовлення і подальше застосування її засобів у різних життєвих і робочих ситуаціях. Зокрема, у навчанні студентів 2 курсу Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця цьому покликана сприяти елективна дисципліна «Інтерактивні мовні практики з медичної комунікації», впроваджена у 2023 році з ініціативи науково-педагогічних працівників сектора української мови кафедри мовної підготовки зазначеного ЗВО. Враховуючи те, що викладання цієї дисципліни в НМУ ім. О. О. Богомольця почалося лише у поточному навчальному році, передбачається подальше вдосконалення пов'язаних

із нею методичних матеріалів та розробок, у тому числі за активної участі студентів під час навчання.

Література:

1. Варданян А. О., Мелашенко М. П., Роженко І. В. Функції та етапи формування професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх лікарів. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 3(180). С. 22–24.

2. Ефективна комунікація в галузі охорони здоров'я : підручник / С. М. Луцак, А. В. Ільків, М. В. Цуркан та ін. ; за ред. С. М. Луцак. Івано-Франківськ : видавничий відділ ІФНМУ, 2022. 144 с. С. 126.

3. Кушнір І. Критерії сформованості професійно-комунікативного іміджу іноземних студентів медичних спеціальностей. *Український Педагогічний журнал*. 2022. № 1. С. 80–86.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-45>

UTILIZATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES FOR STUDENTS' SCIENTIFIC AND RESEARCH ACTIVITIES (IMPLEMENTATION OF THE JAPANESE LANGUAGE AND LITERATURE EDUCATIONAL PROGRAM AS EXAMPLE)

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ (ПРИКЛАД РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ)

Gayevska O. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of The Far East and Southeast Asia
Languages and Literature
Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Гаєвська О. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мов та літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної
Азії
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), глобалізаційні процеси в освіті та науці, посилення значення дистанційного навчання висувають суттєві вимоги до конкурентоспроможної